

Restaurátorská zpráva

čtyři oltářní obrazy z kostela Nejsvětějšího Jména Ježíš
v Lánech



Vypracovala: MgA. Linda Gurecká
2019

Údaje o díle

Inventární číslo nové: HS20912b

Inventární číslo staré: Lk 00002

Název: **Obraz oltářní, Sv.Rodina**

Autor: neznámý

Datace: 18. stol.

Technika: olej na plátně

Rozměry: 200 x 130cm

Původ: kostel Nejsv. Jména Ježíš



Popis obrazu

Oltářní obraz s výjevem Svaté Rodiny vyplňuje střed retabula levého oltáře, je malován olejem na plátně, rám je profilovaný kasulového tvaru. Na ose obrazu stojí pod holubicí Ježíšek, kterého přidržuje oběma rukama vpravo stojící sv. Josef. Vlevo dole, zcela v popředí sedí sv. Jáchym se zavřenou knihou, v pravém dolním rohu obrazu je postava sedící sv. Anna se sepnutýma rukama. V horní části v mracích jsou namalováni tři cherubíni.

Stav obrazu před restaurováním

Obraz je malován olejovými barvami na plátně, je rentoalován voskopryskyřičnou směsí na nové lněné plátno s mezivrstvou netkané textilie. Obraz je v dobrém stavu, patrné jsou místy ztmavlé retuše a mírně nažloutlý lak, jsou odmyty lazurní vrstvy v drapériích Sv. Anny a patrně je odmytí i v drapérii Sv. Josefa. je pravděpodobné napadení rámu obrazu dřevokazným hmyzem.

Resaurátorský průzkum

Průzkum byl proveden optickými nedestruktivními metodami a to na základě pozorování v rozptýleném, bočním a UV světle. UV luminiscence potvrdila silnou vrstvu nestejně naneseného laku a retuše.

Návrh na restaurování 1) sejmutí obrazu z oltáře

2) vstupní fotodokumentace

3) odstranění prachových depozitů

4) opatření rámu přípravkem proti plísním a dřevokaznému hmyzu

5) očištění zadní strany obrazu suchou cestou, prověření adheze rentoalovaného plátna

6) sondy rozpustnosti lakové vrstvy obrazu

7) ztenčení lakové vrstvy vhodným organickým rozpoštědlem

8) sejmutí ztmavělých retuší (jen v rušivých partiích)

9) drobné tmelení (tmel emulzní s příměsí vosku)

- 10) retušování restaurátorskými barvami na bázi přírodních pryskyřic (Maimers)
- 11) závěrečná povrchová úprava (damarový lak s příměsí vosku)
- 12) osazení obrazu zpět na oltář
- 13) vypracování restaurátorské zprávy

Průběh restaurování

Obraz byl odborně sejmut z oltáře, nafocen a převezen do ateliéru. V ateliéru jsem provedla vstupní fotodokumentaci obrazu v rozptýleném, bočním a UV světle. Následoval optický průzkum stavu díla. Byly odstraněny prachové depozity white spiritem. Rám obrazu jsem napustila přípravkem proti červotoči Lignofix. Sondy rozpustnosti lakové vrstvy prokázaly sílu nánosu nestejnomyrného laku. Organická rozpouštědla reagovala dobře i v poměrně nízké koncentraci. Nejvhodnější byla kombinace terpenýn-isopropanol 10:1. V partiích kde byl neodmyt spodní původní a velmin zažloutlý lak byla koncentrace isoprpanolu jemně navýšena.

Po sejmutí laku byly drobné defekty vytmeleny bolusovým emulzním tmelem.

Následovalo retušování restaurátorskými barvami na bázi přírodních pryskyřic - Maimery.

Byly přichyceny horkou restaurátorskou špachtlí uvolněné okraje plátna.

Na závěr byl obraz opatřen voskopryskyřičným lakem (nástříkem).



Stav obrazu před restaurováním v roce 1992 (nahore) Stav obrazu před restaurováním 2019 (vpravo)





Detail obličeje Sv. Anny, patrné odmytí hnědé lazury kolem profilu. Stav před restaurováním.



Detail Ježíška a Sv. Josefa, patrné odmytí hnědé lazury v hnědé draperii. Stav před restaurováním.



Detail Panny Marie, patrné ztmavlé drobné retuše v pozadí. Stav před restaurováním



Zadní strana obrazu. Stav před restaurováním.



Detaily barevně pozměněných retuší. Stav před restaurováním.



Detaily barevně pozměněných retuší. Levý spodní roh. Stav před restaurováním.



Makro snímek barevně pozměněných retuší, krk Ježíška. Stav před restaurováním.



Detail rentoaláže. Stav před restaurováním.



Detaily optického průzkumu v UV světle.



Detail snímání prachových depozitů.



Detail drobného tmelení, stav po ztenčení lakové vrstvy.



Vaticky se zažloutlým lakem.

Celek, stav po ztenčení lakové vrstvy a tmelení.



Celek a detail po restaurování. Byly provedeny retuše na nových tmelech, korekce barevně pozměněných retuší z předešlého restaurování a byly dodány v některých partiích dříve odmyté lazury, viz. detail vpravo dole.



Údaje o díle

Inventární číslo nové: HS20912c

Inventární číslo staré: Lk 00002

Název: Obraz oltářní, **Sv. Archanděl Michael**

Autor: neznámý

Datace: 18. stol.

Technika: olej na plátně

Rozměry: 95 x 70 cm

Původ: kostel Nejsv. Jména Ježíš



Popis obrazu

Oválný oltářní obraz, který vyplňuje vrchní nástavec retabula, je malován olejem na plátno. Je zde vyobrazena polopostava archanděla Michaela ve zbroji v levé ruce držící štít, v pravé palmový list (ohnivý meč).

Stav obrazu před restaurováním

Obraz je malován olejovými barvami na plátně, je rentoalován voskopryskyřičnou směsí na nové lněné plátno. Obraz je v dobrém stavu, patrné jsou místy ztmavlé retuše a mírně nažloutlý lak, jsou odmyty lazurní vrstvy v nejtmašších partiích, ztrácí se tak kresebnost stínů v detailech přilby, zbroje, obličjeje a rukou. Tento obraz působí oproti ostatním oltářním obrazům až pastelovým dojmen. Rám je nový z posledního restaurování v roce 1992. Soudě podle stavu oltáře je pravděpodobné napadení rámu obrazu dřevokazným hmyzem.

Resaurátorský průzkum

Průzkum byl proveden optickými nedestruktivními metodami a to na základě pozorování v rozptýleném, bočním a UV světle. UV luminiscence potvrdila vrstvu naneseného laku a retuše.

Návrh na restaurování

- 1) sejmutí obrazu z oltáře
- 2) vstupní fotodokumentace
- 3) odstranění prachových depozitů
- 4) opatření rámu přípravkem proti plísním a dřevokaznému hmyzu
- 5) očištění zadní strany obrazu suchou cestou, prověření adheze rentoalovaného plátna
- 6) sondy rozpustnosti lakové vrstvy obrazu
- 7) ztenčení lakové vrstvy vhodným organickým rozpoštědlem
- 8) sejmutí ztmavlých retuší (jen v rušivých partiích)

- 9) drobné tmelení (tmel emulzní s příměsí vosku)
- 10) retušování restaurátorskými barvami na bázi přírodních pryskyřic (Maimers)
- 11) závěrečná povrchová úprava (damarový lak s příměsí vosku)
- 12) osazení obrazu zpět na oltář
- 13) vypracování restaurátorské zprávy

Průběh restaurování

Obraz byl odborně sejmut z oltáře, nafocen a převezen do ateliéru. V ateliéru jsem provedla vstupní fotodokumentaci obrazu v rozptýleném, bočním a UV světle. Následoval optický průzkum stavu díla. Byly odstraněny prachové depozity white spiritem. Rám obrazu jsem napustila přípravkem proti červotoči - Lignofix. Při ztenčování laku organická rozpouštědla reagovala dobře i v poměrně nízké koncentraci. Nejvhodnější byla kombinace terpenýn-iso-propanol 10:1. Po sejmutí laku byly drobné defekty vytmeleny bolusovým emulzním tmelem. Následovalo retušování restaurátorskými barvami na bázi přírodních pryskyřic - Maimery. Byly doplněny lazurní stíny v oblastech zlacené zbroje a přilbice. Byly přichyceny horkou restaurátorskou špachtlí uvolněné okraje platna. Na závěr byl obraz opatřen voskopryskyřičným lakem (nástříkem).



Stav obrazu před restaurováním v roce 1992 (nahore) Stav obrazu před restaurováním 2019 (vpravo)





Detail obličeje Archanděla. Patrná svislá skvrna na krku a obličeji Stav před restaurováním.



Makro snímek ozdoby brnění. Odmyté lazurní stíny. Stav před restaurováním.



Detail hrudníku, drobné ztmavlé retuše. Stav před restaurováním



Zadní strana obrazu. Stav před restaurováním.



Detaily barevně pozmeněných retuší. Stav před restaurováním.



Detail sondování, snímání lakové vrstvy v UV světle.



Celek, stav po ztenčení lakové vrstvy a tmelení.



Detaily po restaurování



Celek a detail po restaurování. Byly provedeny retuše na nových drobných tmelech, korekce barevně pozměněných retuší z předešlého restaurování a byly dodány v některých partiích dříve odmyté lazury, viz. detaily.

Údaje o díle:

Inventární číslo nové: HS20913b

Inventární číslo staré: Lk 00003

Název: Obraz oltářní, **Sv. František Saleský**

Autor: neznámý

Datace: 18. stol.

Technika: olej na plátně

Rozměry: 200 x 130 cm

Původ: kostel Nejsv. Jména Ježíš



Popis obrazu

Oltářní obraz vyplňuje střed retabula pravého oltáře. Jedná se o olej na plátně kazulového formátu, zasazeného profilovaným rámem do oltářního celku. Obraz představuje sv. Norberta s pektorálem na hrudi, oděného v superpelliceum a plášťenku, stojícího průčelně nepatrně vpravo od osy obrazu. Světec je pojat staticky, vlevo vedle světce je na stolku odložena rozevřená kniha a infule. V levém spodním rohu obrazu sedí postava anděla ukazující svou levou rukou na světce. V horní části v mracích jsou namalováni dva cherubíni.

Stav obrazu před restaurováním

Obraz je malován olejovými barvami na plátně, je rentoalován voskopryskyřičnou směsí na nové lněné plátno s mezivrstvou netkané textílie. Obraz je v dobrém stavu, patrné jsou místy ztmavlé retuše a mírně nažloutlý lak. Levý spodní roh je odlepen od rentoalovaného plátna. Rám je nový z posledního restaurování v roce 1992.

Je pravděpodobné napadení rámu obrazu dřevokazným hmyzem.

Resaurátorský průzkum

Průzkum byl proveden optickými nedestruktivními metodami a to na základě pozorování v rozptýleném, bočním a UV světle. UV luminiscence potvrdila silnou vrstvu nestejně naneseného laku a retuše.

Návrh na restaurování:

- 1) sejmutí obrazu z oltáře
- 2) vstupní fotodokumentace
- 3) odstranění prachových depozitů
- 4) opatření rámu přípravkem proti plísním a dřevokaznému hmyzu
- 5) očištění zadní strany obrazu suchou cestou, prověření adheze rentoalovaného plátna
- 6) sondy rozpustnosti lakové vrstvy obrazu
- 7) ztenčení lakové vrstvy vhodným organickým rozpoštědlem

- 8) sejmutí ztmavých retuší (jen v rušivých partiích)
- 9) drobné tmelení (tmel emulzní s příměsí vosku)
- 10) retušování restaurátorskými barvami na bázi přírodních pryskyřic (Maimers)
- 11) závěrečná povrchová úprava (damarový lak s příměsí vosku)
- 12) osazení obrazu zpět na oltář
- 13) vypracování restaurátorské zprávy

Průběh restaurování

Obraz byl odborně sejmut z oltáře, nafocen a převezen do ateliéru. V ateliéru jsem provedla vstupní fotodokumentaci obrazu v denním a UV světle. Následoval optický průzkum stavu díla. Byly odstraněny prachové depozity white spiritem. Rám obrazu jsem napustila přípravkem proti červotoči Lignofix. Sondy rozpustnosti lakové vrstvy prokázaly sílu nánosu nestejněměrného laku. Organická rozpouštědla reagovala dobře i v poměrně nízké koncentraci. Nejvhodnější byla kombinace terpenýn-isopropanol 10:1. V partiích kde byl neodmyt spodní původní a velmin zažloutlý lak byla koncentrace isoprpanolu jemně navýšena.

Po sejmutí laku byly drobné defekty vytmeleny bolusovým emulzním tmelem. Byl připevněn levý spodní roh obrazu akrylátovou disperzí. Následovalo retušování restaurátorskými barvami na bázi přírodních pryskyřic - Maimery.

Byly přichyceny horkou restaurátorskou špachtlí uvolněné okraje plátna.

Na závěr byl obraz opatřen voskopryskyřičným lakem (nástríkem).



Stav obrazu před restaurováním v roce 1992 (nahore) Stav obrazu před restaurováním 2019 (vpravo)





Detail obličeje sv. Františka. Stav před restaurováním.



Detail anděla, drobné ztmavlé retuše v nohách. Stav před restaurováním.



Detail retušované drapérie. Stav před restaurováním



Zadní strana obrazu. Stav před restaurováním.



Detaily obrazu. Stav před restaurováním.



Detaily původních retuší.
Stav před restaurováním.



Detaily defektu na spodním
levém rohu. Stav před restaurováním.



Detail snímání povrchových nečistot.



Detail sondování, snímání lakové vrstvy v UV světle.



Detail snímání lakové vrstvy v UV světle.



Detail drobného tmelení, stav po ztenčení lakové vrstvy.



Celek, stav po ztenčení lakové vrstvy a drobném tmelení.



Celek a detail po restaurování. Byly provedeny retuše na nových tmelech, korekce barevně pozměněných retuší, viz. detail vpravo dole.



Údaje o díle:

Inventární číslo nové: HS20913c

Inventární číslo staré: Lk 00003

Název: Obraz oltářní, **Světice (sv. Terezie)**

Autor: neznámý

Datace: 18. stol.

Technika: olej na plátně

Rozměry: 95 x 70 cm

Původ: kostel Nejsv. Jména Ježíš



Popis obrazu

Oválný oltářní obraz vyplňující výkrojný nástavec retabula je malován olejem na plátno. Jedná se o polopostavu sedící řádové světice (sv. Terezie) píšící husím brkem na tabulku nápis „aut pati aut mori“, světice má na hlavě tmavou roušku a přes ramena jí splývá bílý plášť. Světice vzhlíží k levému hornímu rohu obrazu kde je vyobrazena holubice. V levém spodním rohu je namalována kniha s lebkou.

Stav obrazu před restaurováním

Obraz je malován olejovými barvami na plátně, je rentoalován voskopryskyřičnou směsí na nové lněné plátno. Obraz je v dobrém stavu, patrné jsou místy ztmavlé retuše a mírně nažloutlý lak, jsou odmyty lazurní vrstvy v nejtmařejších partiích, ztrácí se tak kresebnost stínů zejména u rukou. Rám je nový z posledního restaurování v roce 1992. Soudě podle stavu oltáře je pravděpodobné napadení rámu obrazu dřevokazným hmyzem.

Resaurátorský průzkum

Průzkum byl proveden optickými nedestruktivními metodami a to na základě pozorování v rozptýleném, bočním a UV světle. UV luminiscence potvrdila vrstvu naneseného laku a retuše.

Návrh na restaurování:

- 1) sejmutí obrazu z oltáře
- 2) vstupní fotodokumentace
- 3) odstranění prachových depozitů
- 4) opatření rámu přípravkem proti plísním a dřevokaznému hmyzu
- 5) očištění zadní strany obrazu suchou cestou, prověření adheze rentoalovaného plátna
- 6) sondy rozpustnosti lakové vrstvy obrazu
- 7) ztenčení lakové vrstvy vhodným organickým rozpoštědlem

- 8) sejmutí ztmavých retuší (jen v rušivých partiích)
- 9) drobné tmelení (tmel emulzní s příměsí vosku)
- 10) retušování restaurátorskými barvami na bázi přírodních pryskyřic (Maimers)
- 11) závěrečná povrchová úprava (damarový lak s příměsí vosku)
- 12) osazení obrazu zpět na oltář
- 13) vypracování restaurátorské zprávy

Průběh restaurování

Obraz byl odborně sejmut z oltáře, nafocen a převezen do ateliéru. V ateliéru jsem provedla vstupní fotodokumentaci obrazu v rozptýleném, bočním a UV světle. Následoval optický průzkum stavu díla. Byly odstraněny prachové depozity white spiritem. Rám obrazu jsem napustila přípravkem proti červotoči - Lignofix. Při ztenčování laku organická rozpouštědla reagovala dobře i v poměrně nízké koncentraci. Nejvhodnější byla kombinace terpenýn-iso-propanol 10:1. Po sejmutí laku byly drobné defekty vytmeleny bolusovým emulzním tmelem. Následovalo retušování restaurátorskými barvami na bázi přírodních pryskyřic - Maimery. Byly přichyceny horkou restaurátorskou špachtlí uvolněné okraje plátna. Na závěr byl obraz opatřen voskopryskyřičným lakem (nástříkem). Při finalizaci oltáře byly obrazy osazeny zpět do kostela.



Stav obrazu před restaurováním v roce 1992 (nahore) Stav obrazu před restaurováním 2019 (vpravo)





Detaily obrazu před restaurováním, patrná krakeláž, odmyté lazury ve stínech na ruce. Drobný barevný defekt na bradě sv. Terezie.



Detail obličeje



Zadní strana obrazu. Stav před restaurováním.



Makro snímky krakeláže s odmytými vršky v roušce sv. Terezie. Stav před restaurováním.



Detail sondování, snímání lakové vrstvy v UV světle.



Detail sv. Terezie, stav po restaurování.



Celek, stav po restaurování.

Gurecká

V Babicích dne 29.10.2019

MgA. Linda Gurecká